

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 389/09-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť P. L., Ústav na výkon trestu odňatia slobody L., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

a) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 TdoV 14/2008 a porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

b) postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 345/2008,

c) postupom Okresného súdu Nitra v konaniach vedených pod sp. zn. 16 C 7/2005 a sp. zn. 17 C 60/2007 a

d) postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. SA 8 C 205/2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 9. júla 2009 doručené podanie P. L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktoré ústavný súd podľa jeho obsahu posúdil ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ nie je v konaní právne zastúpený, v sťažnosti však s poukazom na svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery požiadal o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojich práv postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), Okresného súdu Piešťany, Okresného súdu Nitra a Okresného súdu Galanta.

a) Vo vzťahu k najvyššiemu súdu sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom v konaní o dovolaní, ktoré podal proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 12/07 zo 7. novembra 2007. Dovolanie podal Krajskému súdu v Nitre (ďalej aj „krajský súd“) 11. novembra 2008 a najvyššiemu súdu bolo postúpené 17. decembra 2008. Podľa tvrdenia sťažovateľa sa najvyšší súd jeho opravným prostriedkom dosiaľ nezaoberal. Využil aj možnosť podať sťažnosť na prietahy predsedovi najvyššieho súdu, na ktorú nedostal žiadnu odpoveď.

Sťažovateľ preto žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv, prikázal najvyššiemu súdu konať a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €.

b) Vo vzťahu k Okresnému súdu Piešťany sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 345/2008 vo veci návrhu na ochranu osobnosti. Sťažovateľ uviedol, že Okresnému súdu Piešťany bol jeho návrh doručený 28. mája 2004 a dosiaľ sa neuskutočnilo pojednávanie, pričom k zbytočným prietahom dochádza podľa jeho názoru nečinnosťou Okresného súdu Piešťany v určitých obdobiach, ako aj nesprávnym postupom, ktorý vidí v tom, že Okresný súd Piešťany mu odňal oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovil mu zástupcu z radov advokátov. Proti tomuto rozhodnutiu

sa odvolal. V dôsledku odvolacieho konania dôjde podľa sťažovateľa k predĺženiu konania, ktoré má charakter zbytočných prietáhov. Sťažovateľ podal v roku 2008 a 2009 sťažnosť na prietahy predsedníčke Okresného súdu Piešťany, ktorá ju v odpovedi sp. zn. Spr. 500/2008 zo 4. septembra 2008, resp. sp. zn. Spr. 352/2009 z 12. júna 2009 vyhodnotila ako dôvodnú s tým, že vec bude ďalej sledovať.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v označenom súdnom konaní, prikázal vo veci konať a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €.

c) Vo vzťahu k Okresnému súdu Nitra sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaniach vedených pod sp. zn. 16 C 7/2005 a sp. zn. 17 C 60/2007. K zbytočným prietahom dochádza podľa jeho názoru nečinnosťou Okresného súdu Nitra, ako aj jeho nesprávnym postupom tým, že mu Okresný súd Nitra nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovil zástupcu z radov advokátov (tieto rozhodnutia boli odvolacím súdom zrušené), ako aj tým, že Okresný súd Nitra nevyhovел jeho žiadosti o zmenu ustanoveného advokáta, pričom svoju žiadosť považuje za dôvodnú, pretože ustanovený advokát napokon sám požiadal o zrušenie svojho ustanovenia. Sťažovateľ uviedol, že viackrát podal sťažnosť na prietahy predsedovi Okresného súdu Nitra, naposledy v novembri 2008, ktorý mu v odpovedi sp. zn. Spr. 1958/2007 z 10. novembra 2008 oznámil, že v označených konaniach neboli zistené prietahy postupom Okresného súdu Nitra.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v označených súdnych konaniach, aby prikázal vo veci konať a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €.

d) Vo vzťahu k Okresnému súdu Galanta sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom pod sp. zn. SA 8 C 205/2004. Sťažovateľ uviedol, že konanie začalo v roku 2004

a bolo prerušené do právoplatného rozhodnutia v trestnom konaní. Napriek tomu, že trestné konanie skončilo 7. novembra 2007, Okresný súd Galanta naďalej vo veci nekoná. Sťažovateľ podal sťažnosť na prietahy predsedovi Okresného súdu Galanta, ktorý ju v odpovedi sp. zn. Spr. 1524/08 zo 5. septembra 2008 vyhodnotil ako čiastočne dôvodnú. Podľa sťažovateľa dochádza postupom Okresného súdu Galanta k zbytočným prietahom v konaní, a preto žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom pod sp. zn. SA 8 C 205/2004, aby prikázal v tejto veci konať a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 37/02, III. ÚS 109/03) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje

v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd ju odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd skúmal opodstatnenosť sťažnosti sťažovateľa, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru berie do úvahy, že je možné odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú (m. m. II. ÚS 109/03), resp. že „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03).

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní o dovolaní v trestnej veci vedenej Krajským súdom v Nitre pod sp. zn. 1 T 1/2005

Sťažovateľ namieta porušenie označených práv zbytočnými priet'ahmi v postupe najvyššieho súdu pri prerokovaní a rozhodovaní o jeho dovolaní, teda v mimoriadnom opravnom konaní, v ktorom sa z hľadiska aplikácie sťažovateľom označených ustanovení dohovoru rozhoduje o oprávnenosti jeho trestného obvinenia, z čoho vyplýva, že na toto konanie *ratione materiae* nie je aplikovateľný čl. 5 ods. 4 dohovoru, ale čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z tohto dôvodu je sťažnosť zjavne neopodstatnená v časti namietaného porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Na účely posúdenia opodstatnenosti namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru si ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti vyžiadal vyjadrenie najvyššieho súdu. Vo vyjadrení č. k. KP 8/09-74 z 13. augusta 2009 najvyšší súd uviedol, že sťažovateľ „*podal 11. novembra 2008 dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 17. januára 2007, sp. zn. 1 T 1/2005. Toto dovolanie Krajský súd v Nitre predložil Najvyššiemu súdu SR 19. decembra 2008.*

O dovolaní obvineného rozhodol Najvyšší súd SR na neverejnom zasadnutí 2. marca 2009, uznesením sp. zn. 1 TdoV 14/2008, ktorým podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného P. L. odmietol. Dôvody tohto rozhodnutia vyplývajú z odôvodnenia citovaného uznesenia.

Z uvedených časových údajov vyplýva, že Najvyšší súd SR rozhodol o dovolaní obvineného bez zbytočných prieťahov, fakticky ani nie po dva a pol mesiaci od jeho nápadu.“.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04) ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Právoplatnosťou konečného rozhodnutia všeobecného súdu dochádza podľa názoru ústavného súdu k odstráneniu právnej neistoty účastníka konania, a preto považuje sťažnosť doručení ústavnému súdu po právoplatnom skončení veci za zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 116/02, IV. ÚS 61/02, II. ÚS 208/04, II. ÚS 128/06).

Sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu na poštovú prepravu 6. júla 2009. Podľa zistenia ústavného súdu bolo rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 14/2008 z 2. marca 2009 doručené sťažovateľovi 10. augusta 2009, teda po podaní sťažnosti, čo však nič nemení na skutočnosti, že sťažnosť bola ústavnému súdu podaná potom, ako najvyšší súd rozhodol o dovolaní sťažovateľa. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 345/2008

V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti si ústavný súd vyžiadal vyjadrenie Okresného súdu Piešťany k tejto časti sťažnosti a súdny spis, z ktorého zistil tento priebeh konania:

Dňa 14. októbra 2003 bolo Okresnému súdu Nitra doručené podanie sťažovateľa označené ako návrh na začatie konania, ktorým sa proti odporcovi domáhal ospravedlnenia

a zaplata sumy 100 000 Sk. Prípisom zo 16. januára 2004 Okresný súd Nitra žiadal Obecný úrad v Ž. o potvrdenie trvalého pobytu sťažovateľa a 28. mája 2004 postúpil vec z dôvodu miestnej príslušnosti Okresnému súdu Piešťany.

Okresný súd Piešťany sťažovateľa 6. júla 2004 vyzval na zaplata súdneho poplatku v sume 7 000 Sk. Sťažovateľ 19. júla 2004 požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov. Okresný súd Piešťany mu prípisom z 19. júla 2004 zaslal príslušné tlačivo a 4. augusta 2004 požiadal o oznámenie jeho majetkových pomerov Obecný úrad v Ž. Uznesením zo 6. septembra 2004 Okresný súd Piešťany priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a 14. septembra 2004 vyzval odporcu, aby sa vyjadril k návrhu. Vyjadrenie odporcu bolo doručené 15. októbra 2004.

V roku 2005 výkon súdnictva prešiel na Okresný súd Trnava, kde bola vec zaevidovaná 23. júna 2005. Okresný súd Trnava zistil 1. apríla 2006 lustráciou v Centrálnej evidencii väzňov (ďalej len „CEV“), že sťažovateľ sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a odporca bol prepustený z väzby na slobodu. Prípisom z 11. apríla 2006 Okresný súd Trnava žiadal sťažovateľa, aby oznámil, či trvá na podanom návrhu s tým, že opäť budú preskúmané jeho majetkové pomery na účely posúdenia, či spĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov vzhľadom na odstup času a nástup výkonu trestu, kde má možnosť pracovného zaradenia. Sťažovateľ na výzvu, ktorá mu bola doručená 23. mája 2006, neodpovedal, reagoval až na jej urgenciu podaním doručeným 28. novembra 2006, ktorým oznámil, že na podanom návrhu trvá. Okresný súd Trnava žiadal 7. novembra 2006 Ústav na výkon trestu odňatia slobody L. o oznámenie zárobkových pomerov sťažovateľa, podanie správy urgoval 24. januára 2007.

Dňa 20. marca 2007 Okresný súd Trnava opäť lustráciou v CEV zisťoval, či sa odporca nenachádza vo väzbe alebo výkone trestu, a tiež adresu jeho pobytu na slobode. V nadväznosti na to zaslal 22. júna 2007 odporcovi návrh s tým, aby sa k nemu vyjadril, a 4. septembra 2007 zaslal vyjadrenie odporcu sťažovateľovi s výzvou, aby k nemu zaujal stanovisko, zvažil mimosúdne riešenie veci, prípadne späťvzatie návrhu.

V súvislosti s prechodom výkonu súdnictva bola vec v roku 2008 postúpená na ďalšie konanie Okresnému súdu Piešťany, kde bola doručená 1. apríla 2008. Podaním doručeným 13. mája 2008 sťažovateľ upravil svoj návrh, požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu. Okresný súd Piešťany si vyžiadala

28. novembra 2008 od Krajského súdu v Nitre rovnopis právoplatného odsudzujúceho rozsudku vo veci sťažovateľa sp. zn. 1 T 1/2005 a 11. decembra 2008 žiadal Ústav na výkon trestu odňatia slobody L. o podanie aktuálnej správy o zárobkových pomeroch sťažovateľa.

Uznesením z 10. júna 2009 Okresný súd Piešťany odňal sťažovateľovi priznané oslobodenie od súdnych poplatkov so spätnou účinnosťou a neustanovil mu zástupcu z radov advokátov. Spis bol 7. júla 2009 doručený Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.

Od doručenia veci Okresnému súdu Piešťany ku dňu podania sťažnosti trvalo konanie 5 rokov a 1 mesiac. Počas tohto obdobia došlo dvakrát k zmene príslušnosti súdu v dôsledku prechodu výkonu súdnictva v súvislosti so zrušením a neskorším opätovným zriadením Okresného súdu Piešťany. Táto skutočnosť výrazne ovplyvnila priebeh konania. Okresný súd Piešťany počas obdobia, keď sa spis nachádzal na tomto súde, rozhodol o oslobodení sťažovateľa od súdnych poplatkov, zabezpečil vyjadrenie odporcu k návrhu a neskôr v súvislosti so zmenou pomerov sťažovateľa (zaradenie do výkonu trestu odňatia slobody) zisťoval, či táto skutočnosť má význam aj pre posúdenie podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov, a na základe svojich zistení sťažovateľovi už priznané oslobodenie odňal so spätnou účinnosťou a neustanovil mu zástupcu z radov advokátov.

Z prehľadu označeného súdneho konania vyplýva, že Okresný súd Piešťany dosiaľ riešil v konaní otázky procesného charakteru a zabezpečoval podklady potrebné k meritórnemu prerokovaniu a rozhodnutiu (vyjadrenie odporcu, odsudzujúci rozsudok vo veci sp. zn. 1 T 1/2005). Vzhľadom na predmet konania – sťažovateľ žiada od odporcu ospravedlnenie a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za údajne krivé obvinenie v jeho trestnej veci – sa vytvorili predpoklady, aby Okresný súd Piešťany rozhodol o veci bez zbytočných prietáhov.

S prihliadnutím na uvedené okolnosti prípadu ústavný súd napriek tomu, že zistil, že konanie vedené pod sp. zn. 6 C 345/2008 je poznačené určitými obdobiami nečinnosti, nevyhodnotil ich ako prietahy takej intenzity, ktoré by signalizovali možnosť vysloviť porušenie označených základných práv sťažovateľa po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd preto odmietol sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú. Ďalej v tejto súvislosti poznamenáva, že prípadné ďalšie i keď krátkodobé obdobia nečinnosti by už mohli viesť k vysloveniu porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Nitra v konaniach vedených pod sp. zn. 16 C 7/2005 a sp. zn. 17 C 60/2007

Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti vyžiadal súdne spisy vedené pod sp. zn. 16 C 7/2005 a sp. zn. 17 C 60/2007, ako aj vyjadrenie Okresného súdu Nitra, ktorý k tejto časti sťažnosti uviedol:

„Pod sp. zn. 16 C 7/2005 je na Okresnom súde v Nitre vedené konanie vo veci navrhovateľa P. L., proti odporcovi Krajské riaditeľstvo Policajného zboru N., o náhradu škody. Návrh v tejto veci bol podaný dňa 23. 5. 2003, avšak nakoľko neobsahoval náležitosti riadneho návrhu na začatie konania, bol vedený v registri nejasných podaní pod sp. zn. 11 Nc 3388/03. Po odstránení nedostatkov a v nadväznosti na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č. k. 5 Co 65/2004-53 zo dňa 31. 5. 2004, v ktorom sa konštatuje, že prvostupňovým súdom vytykané nedostatky návrhu nebránia pokračovať v konaní, bola vec dňa 7. 1. 2005 prevedená do registra C pod sp. zn. 16 C 7/2005. Súd v tomto konaní najskôr úpravou zo dňa 25. 1. 2005 vyzýval na zaplatenie súdneho poplatku a následne rozhodoval o žiadosti navrhovateľa o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov a o ustanovení bezplatného právneho zástupcu z radov advokátov, ktorej uznesením č. k. 16 C 7/2005-65 zo dňa 5. 4. 2005 nevyhovel. Na základe odvolania navrhovateľa bolo uvedené rozhodnutie uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 25 Co 75/2005-73 zo dňa 31. 5. 2005 zrušené a vec dňa 22. 7. 2005 vrátená na ďalšie konanie. Sudkyňa, ktorej bola vec v tom čase pridelená, vzniesla námietku zaujatosti a uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 8 NcC 31/2005-86 zo dňa 21. 11. 2005 bola z prejednávania veci vylúčená, preto bola vec dňa 6. 12. 2005 pridelená náhodným výberom novej zákonnej sudkyňi JUDr. M. M. Sudkyňa rešpektujúc právny názor odvolacieho súdu v rozhodnutí č. k. 25 Co 75/2005-73, si postupne v priebehu roka 2006 zabezpečila ďalšie potrebné podklady k opätovnému rozhodnutiu a uznesením č.

k. 16 C 7/2005-108 zo dňa 2. 5. 2007 neustanovila navrhovateľovi bezplatného právneho zástupcu. Aj voči tomuto rozhodnutiu bolo podané odvolanie a preto bol spis dňa 6. 6. 2007 predložený Krajskému súdu v Nitre, ktorý prvostupňové rozhodnutie uznesením č. k. 9 Co 129/2007-130 zo dňa 28. 8. 2007 zrušil. Následne Okresný súd v Nitre, uznesením č. k. 16 C 7/2005-133 zo dňa 7. 12. 2007 navrhovateľovi právneho zástupcu na: zastupovanie v predmetnom konaní ustanovil. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa. 28. 1. 2008. Následne na žiadosť Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 5. 3. 2008 bol spis dňa 11. 3. 2008 zapožičaný Ústavnému súdu SR odkiaľ bol vrátený dňa 7. 5. 2008. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ svojim podaním zo dňa 10. 2. 2008 uviedol, že doteraz podaný návrh považuje za bezpredmetný, pričom riadnym návrhom bude ten, ktorý advokát vyhotoví podľa jeho pokynov a zakomponuje do neho všetko odškodné, ktorého sa domáha, dňa 14. 5. 2008 sudkyňa vyzvala právneho zástupcu JUDr. M. K. na predloženie riadneho návrhu na začatie konania, dňa 5. 6. 2008 ho urgovala a žiadala, aby sa vyjadril i k námietkam navrhovateľa v podaní zo dňa 3. 6. 2008, v ktorých vyjadroval nespokojnosť s prácou advokáta a žiadal o ustanovenie iného právneho zástupcu. Keďže zástupca navrhovateľa návrh ani vyjadrenie v stanovenej lehote nepredložil, bol dňa 15. 7. 2008 opätovne urgovaný pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty. Doplnenie návrhu na začatie konania a vyjadrenie bolo súdu doručené až dňa 8. 8. 2008. Následne súd dňa 15. 8. 2008 nariadil doručenie návrhu odporcovi a v súlade s § 114 ods. 3 OSP ho vyzval na zaslanie písomného vyjadrenia. Vyjadrenie odporcu k návrhu bolo súdu doručené dňa 17. 9. 2008 a spis predložený sudkyňi na oboznámenie sa s jeho obsahom a zváženie ďalšieho procesného postupu. Zákonná sudkyňa úpravou zo dňa 14. 11. 2008 nariadila dôkaz výsluchom navrhovateľa a za týmto účelom zaslala spis dňa 20. 11. 2008 Okresnému súdu Piešťany. V čase, kedy sa spis nachádzal na Okresnom súde Piešťany, sa tunajší súd zaoberal žiadosťou navrhovateľa o ustanovenie iného právneho zástupcu. O návrhu na zmenu právneho zástupcu súd rozhodol uznesením č. k. 16 C 7/2005 zo dňa 6. 3. 2009 tak, že ho zamietol. Voči rozhodnutiu podal navrhovateľ odvolanie a Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 8 Co 79/2009 zo dňa 30. 4. 2009 prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Spis sp. zn. 16 C 7/2005 sa vrátil z dožiadaného súdu dňa 5. 8. 2009, pričom zo zápisnice o výsluchu navrhovateľa vyplýva, že navrhovateľ nesúhlasil s výsluchom pred dožiadaným súdom a trval na tom, aby bol osobne vypočutý procesným súdom.

Pod sp. zn. 17 C 60/2007 je na Okresnom súde v Nitre vedené konanie vo veci navrhovateľa P. L., proti odporcovi Ustav na výkon väzby N., o zaplataenie sumy 313.100.000,- Sk. Návrh v tejto veci bol podaný dňa 10. 12. 2003, avšak nakoľko neobsahoval náležitosti riadneho návrhu na začatie konania, bol vedený v registri nejasných podaní pod sp. zn. 11 Nc 5068/03. V rámci tohto konania súd odstraňoval vady podania, rozhodoval o žiadosti o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov a o ustanovenie bezplatného právneho zástupcu, o čom vydal viacero procesných rozhodnutí. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ vo svojom podaní zo dňa 1. 4. 2005 oznámil súdu, že nemieni v konaní pokračovať, nariadil Krajský súd v Nitre v odôvodnení uznesenia č. k. 5 Co 235/05-59 zo dňa 28. 10. 2005, aby sa súd týmto podaním zaoberal a zistil, či ide o späťvzatie návrhu. Súd spis, ktorý bol vrátený z Krajského súdu v Nitre dňa 29. 12. 2005, previedol do registra C pod sp. zn. 17 C 60/2007 a vec bola pridelená na konanie zákonnej sudkyňi JUDr. M. M. Sudkyňa dňa 12. 4. 2007 žiadala navrhovateľa o vyjadrenie, či berie návrh vo veci späť. Navrhovateľ súdu dňa 22. 6. 2007 oznámil, že bez ustanovenia právneho zástupcu sa nevie kvalifikovane vyjadriť k prípadnému späťvzatiu návrhu, preto žiada o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov a o oslobodenie od zaplataenia súdnych poplatkov. Súd následne uznesením č. k. 17 C 60/2007-77 zo dňa 23. 10. 2007 ustanovil navrhovateľovi právneho zástupcu na zastupovanie v predmetnom konaní a priznal aj oslobodenie od zaplataenia súdnych poplatkov. Po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia súd dňa 27. 11. 2007 vyzval právneho zástupcu, aby sa vyjadril či na návrhu trvá a ak áno, aby súdu predložil kvalifikovaný návrh. Právny zástupca navrhovateľa podal súdu riadny návrh vo veci samej dňa 3. 1. 2008 a súd dňa 15. 1. 2008 nariadil doručenie návrhu odporcovi a v súlade s § 114 ods. 3 OSP ho vyzval na zaslanie písomného vyjadrenia, ktoré bolo súdu doručené dňa 11. 3. 2008. Od 11. 3. 2008 do 7. 5. 2008 bol spis zapožičaný Ústavnému súdu Slovenskej republiky a dňa 13. 5. 2008 predložený sudkyňi na ďalší postup. Sudkyňa úpravou zo dňa 14. 5. 2008 žiadala od odporcu zaslanie potrebných listinných dokladov, týkajúcich sa sťažností navrhovateľa, ktoré boli súdu predložené dňa 13. 6. 2008. Dňa 20. 6. 2008 požiadal JUDr. M. K. o priznanie preddavku na trovy právneho zastúpenia, o čom súd rozhodol uznesením zo dňa 16. 7. 2008. Podaním zo dňa 8. 8. 2008 došlo k čiastočnému späťvzatiu návrhu a zároveň právny zástupca doplnil pôvodný návrh. Tieto podania boli dňa 3. 9. 2008 doručené

odporcovi na vyjadrenie a súd si vyžiadal spisový materiál č. GR ZVJS 224/10-St./02, ktorý bol z Generálneho riaditeľstva ZVJS predložený dňa 9. 9. 2008. Následne dňa 29. 9. 2008 podal navrhovateľ sťažnosť na právneho zástupcu a žiadosť o ustanovenie iného právneho zástupcu, ktorá bola doplnená podaním zo dňa 29. 11. 2008. O návrhu na zmenu právneho zástupcu súd rozhodol uznesením č. k. 17 C 60/2007-204 zo dňa 6. 3. 2009. Voči tomuto uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie, preto bol spis dňa 27. 3. 2009 predložený Krajskému súdu v Nitre. Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 6 Co 78/2009-221 zo dňa 30. 4. 2009 prvostupňové rozhodnutie potvrdil a spis vrátil tunajšiemu súdu dňa 22. 5. 2009. V súčasnej dobe sa súd zaoberá žiadosťou ustanoveného právneho zástupcu JUDr. M. K. o zrušenie ustanovenia z dôvodu, že navrhovateľ na neho podal trestné oznámenie pre marenie spravodlivosti.“

Okresný súd Nitra v závere vyjadrenia takto zhodnotil doterajší postup v označených súdnych konaniach:

„Z obsahu oboch spisov vyplýva, že podania sťažovateľa pôvodne nespĺňali náležitosti riadneho návrhu v zmysle príslušných ustanovení OSP, preto súd musel najskôr odstraňovať ich nedostatky a postupom podľa § 43 OSP vyzývať navrhovateľa na odstránenie väd podaní. Nie z dôvodu nečinnosti súdu, ale najmä pre množstvo rôznych procesných návrhov navrhovateľa, ktorými upravoval predmet konania, domáhal sa priznania oslobodenia od súdnych poplatkov, ustanovenia bezplatného právneho zástupcu a ktoré súd nemohol nechať bez povšimnutia, nebolo možné začať konať v merite veci. Potom, ako súd ustanovil navrhovateľovi bezplatného právneho zástupcu, ktorý mohol podania navrhovateľa kvalifikovane upraviť, navrhovateľ začal namietat postup svojho právneho zástupcu a opakovane sa domáhať jeho výmeny. Sám, nezávisle od svojho právneho zástupcu, robí vlastné podania týkajúce sa veci samej, ktoré nie sú celkom v súlade s podaniami právneho zástupcu, čo má za následok, že doposiaľ nedošlo k ujasneniu a riadnemu vyšpecifikovaniu uplatnených nárokov navrhovateľa. Uvedené okolnosti, ako aj čiastočné narušenie plynulosti konania súdu počas roka 2006, nepochybne ovplyvnili celkovú dĺžku konania, avšak k dĺžke konania výraznou mierou prispel i sám navrhovateľ svojim prístupom k veci, k spolupráci s ustanoveným právnym zástupcom i svojimi častými zmätočnými požiadavkami.“

Ústavný súd ďalej zistil, že sťažovateľ namietal porušenie svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Nitra v konaniach vedených pod sp. zn. 16 C 7/2005 a sp. zn. 17 C 60/2007 v sťažnosti, ktorú ústavný súd odmietol uznesením č. k. I. ÚS 212/08-14 z 12. júna 2008 v označenej časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Ústavný súd v tejto veci konštatoval, že Okresný súd Nitra postupoval v obidvoch veciach v zásade plynulo, ojedinelá nečinnosť v pomere k dĺžke konania nedosiahla intenzitu zbytočných prietáhov, ktoré by v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie umožňovali vysloviť porušenie označeného práva sťažovateľa, pričom ústavný súd poukázal na podiel sťažovateľa na posudzovanej dĺžke konania, ku ktorej prispel tým, že podal nekvalifikovaný návrh, nezaplatil súdny poplatok, súčasne s podaním návrhu nepožiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a tiež nepreukazoval dostatočnú súčinnosť pri zabezpečovaní podkladov pre rozhodnutie súdu.

V zmysle stabilnej judikatúry ústavného súdu v obsahu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 178/07), a preto sú závery v uznesení č. k. I. ÚS 212/08-14 z 12. júna 2008 relevantné aj v tomto konaní.

Ústavný súd v nadväznosti na svoje závery v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 212/08, na ktoré sa odvoláva aj pri posudzovaní aktuálnej sťažnosti, konštatuje, že ani v nasledujúcom období (po rozhodnutí ústavného súdu z 12. júna 2008) neboli zistené prietahy v postupe Okresného súdu Nitra v konaniach vedených pod sp. zn. 16 C 7/2005 a sp. zn. 17 C 60/07, ktoré by odôvodňovali prijatie sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie. V roku 2008 sa Okresný súd Nitra musel zaoberať opakovanými sťažnosťami sťažovateľa na činnosť ustanoveného právneho zástupcu, čím chcel sťažovateľ dosiahnuť jeho výmenu. Sťažovateľ nedostatočne špecifikoval predmet konania, keď dopĺňal návrhy na začatie konania. Obsah týchto podaní nekorešpondoval s úpravami vykonanými ustanoveným advokátom. V dôsledku správania sťažovateľa okresný súd dosiaľ nemohol vec meritórne prerokovať.

Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním opodstatnenosti sťažnosti poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že „ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ (II. ÚS 63/05). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04 a iné).

Ústavný súd nezistil v postupe Okresného súdu Nitra v konaniach vedených pod sp. zn. 16 C 7/2005 a sp. zn. 17 C 60/07 také nedostatky, ktoré by po komplexnom posúdení všetkých okolností v postupe okresného súdu umožňovali po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

4. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. SA 8 C 205/2004

Aj k tejto časti sťažnosti si ústavný súd vyžiadal vyjadrenie od označeného porušovateľa základného práva. Okresný súd Galanta vo vyjadrení sp. zn. Spr 785/2009 zo 4. septembra 2009 uviedol:

„Dňa 22. 10. 2003 napadla na Okresný súd Nitra vec žalobcu P. L., č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody L. proti žalovanému E. A., t. č. Ústav na výkon väzby N. Okresný súd Nitra dňa 28. 5. 2004 postúpil predmetnú vec na Okresný súd Šala. Okresný súd Šala nesúhlasil s postúpením veci, z ktorého dôvodu spis predložil Krajskému súdu v Nitre na rozhodnutie o miestnej príslušnosti podľa § 105 ods. 3 O. s. p.

Krajský súd v Nitre dňa 31. 8. 2004 vo veci č. k. 7NcC 28/2004-14 rozhodol tak, že miestne príslušným na prejednanie a rozhodnutie tejto veci je Okresný súd Šala. Spis prevzal Okresný súd Šala dňa 1. 10. 2004.

Zákonná sudkyňa vo veci dňa 18. 11. 2004 rozhodla tak, že konanie zastavila v zmysle ust. §§ 83, 103 a 104 ods. 1 O. s. p. Proti predmetnému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Krajský súd v Trnave dňa 31. 3. 2005 vo veci č. k. 11 Co 9/2005-29 napadnuté uznesenie súdu 1. stupňa zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Galanta na ďalšie konanie.

Po vrátení spisu z Krajského súdu v Trnave súd vyzval dňa 23. 5. 2005 žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 7 000,- Sk. Žalobca požiadal o oslobodenie od platenia súdneho poplatku, o ktorom návrhu súd po zistení jeho zárodkových pomerov rozhodol dňa 26. 10. 2005 vo veci č. k. SA-8C 205/2004-57 tak, že žalobcovi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

Sudca ďalším postupom žiadal Krajský súd v Nitre, aby mu zapožičal spis vo veci sp. zn. 1T 1/05 za účelom oboznámenia sa s obsahom spisového materiálu. Krajský súd v Nitre súdu oznámil, že nie je možné predmetný spis zapožičať, pretože vec doposiaľ nie je právoplatne skončená. Z tohto dôvodu súd dňa 3. 5. 2006 vo veci č. k. SA-8C 205/2004-74 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedenom pod sp. zn. 1T 1/05 na Krajskom súde v Nitre. Proti predmetnému rozhodnutiu žalobca podal odvolanie dňa 18. 5. 2006. Krajský súd v Trnave dňa 28. 6. 2006 vo veci č. k. 10 Co 257/2006-89 napadnuté uznesenie potvrdil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 9. 10. 2006.

Následne súd dňa 12. 10. 2006, 8. 11. 2006, 7. 12. 2006, 5. 3. 2007, 18. 5. 2007, 31. 7. 2007, 18. 9. 2007, 11. 2. 2008, sa dotazoval, či predmetná vec je právoplatne skončená.

Krajský súd v Nitre súdu dňa 21. 2. 2008 oznámil, že konanie vo veci sp. zn. 1T 1/05 je právoplatne skončené, pričom právoplatný rozsudok zaslal súdu s tým, že predmetný spis nemôže byť súdu zapožičaný, pretože je potrebný k rozhodnutiu Okresného súdu Nitra o podmiennečnom prepustení odsúdeného L. A.

Súd prísom z 11. 2. 2008 sa dotazoval na Krajský súd v Nitre za účelom právoplatnosti skončenia a zapožičania spisov na naštudovanie nielen vo veci sp. zn. 1T 1/05, ale aj vo veci sp. zn. 1T 2/05. Z tohto dôvodu Krajský súd v Nitre súdu oznámil, že rozsudok z 10. 10. 2005 sp. zn. 1T 2/05 bol zrušený Naj vyšším súdom SR.

Vzhľadom na túto skutočnosť, súd prípisom z 9. 5. 2008 sa dotazoval na Krajský súd v Nitre za účelom oznámenia, kedy bude možné očakávať rozhodnutie vo veci sp. zn. 1T 2/05. Krajský súd v Nitre dňa 22. 5. 2008 súdu oznámil, že rozsudok vo veci sp. zn. 1T 2/05 nadobudol právoplatnosť dňa 8. 2. 2006.

Následne na to sudca opätovne dňa 6. 8. 2008 sa dotazoval na Krajskom súde v Nitre, kedy bude možné zapožičať predmetný spis.

Žalobca dňa 16. 4. 2008 žiadal súd, aby mu ustanovil právneho zástupcu na konanie, ktorému návrhu súd vyhovel a dňa 4. 9. 2008 vo veci č. k. SA-8C 205/2004-136 ustanovil žalobcovi zástupcu z radov advokátov - advokáta JUDr. I. R. so sídlom G., ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 3. 10. 2008.

Sudca prípisom zo dňa 29. 10. 2008 opätovne žiadal Krajský súd v Nitre za účelom zistenia, či a kedy je možné nahliadnuť do spisov vedených na ich súde v konaní sp. zn. 1T 1/2005 a 1T 2/2005. Takú istú výzvu súd žiadal dňa 29. 1. 2009, 3. 3. 2009 bez odpovede.

Súd dňa 16. 7. 2009 vo veci č. k. SA-8C 205/2004-160 vydal uznesenie, ktorým súd pokračuje v konaní. Dňa 16. 7. 2009 vytyčil termín pojednávania na deň 16. 9. 2009 o 9.45 hod.

Sťažovateľ dňa 6. 8. 2008 podal sťažnosť na prietahy v konaní, ktorú som v zákonnej lehote vybavila dňa 5. 9. 2008. Túto sťažnosť som považovala za podanú čiastočne dôvodne, pretože súd dňa 3. 5. 2006 konanie vo veci sp. zn. SA-8C 205/04 prerušil do právoplatného skončenia trestného konania vedeného na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1T 1/05. Krajský súd v Trnave predmetné uznesenie dňa 28. 7. 2006 vo veci sp. zn. 10 Co 257/2006 potvrdil, pričom uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 9. 10. 2006. Tunajší súd mal vedomosť z listu Krajského súdu v Nitre, že konanie vo veci sp. zn. 1T 1/2005 nadobudlo právoplatnosť dňa 7. 11. 2007. List súdu bol zaslaný dňa 21. 2. 2008. Po tomto dátume zákonný sudca žiadal pripojiť spis z Krajského súdu v Nitre vo veci sp. zn. 1T 2/05, ktorý spis sudcovi predložený nebol z dôvodu vykonávania úkonov. Sudca vzhľadom na túto skutočnosť mal v mesiaci február 2008 buď pokračovať vo veci alebo konanie prerušiť do právoplatného skončenia veci vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1T 2/2005.“

Ústavný súd ďalej zistil, že sťažovateľ namietal porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. SA 8 C 205/2004 už v sťažnosti, ktorú ústavný súd odmietol uznesením č. k. III. ÚS 186/08-8 z 1. júla 2008 pre zjavnú neopodstatnenosť. Ústavný súd v tomto rozhodnutí konštatoval, že Okresný súd Galanta postupoval pri prerokovaní veci sťažovateľa plynulo bez zbytočných prietáhov, pričom v súvislosti s prerušením konania odkázal na svoju judikatúru (napr. II. ÚS 3/00, I. ÚS 78/02, III. ÚS 42/02), podľa ktorej nečinnosť súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky nemožno až do odpadnutia prekážky ďalšieho postupu považovať za zbytočné prietahy v konaní.

Ústavný súd aj pri posudzovaní tejto časti sťažnosti odkazuje na svoje závery, ku ktorým dospel v uznesení č. k. III. ÚS 186/08-8 z 1. júla 2008. V období nasledujúcom po vydaní tohto rozhodnutia Okresný súd Galanta vykonával úkony s cieľom zabezpečenia potrebných trestných spisov (sp. zn. 1 T 1/2005 a sp. zn. 1 T 2/2005), ustanovil sťažovateľovi zástupcu z radov advokátov, nariadil pojednávanie, na ktoré však vzhľadom na režim výkonu doživotného trestu odňatia slobody sťažovateľ nebol eskortovaný z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody L., a preto Okresný súd Galanta aktuálne vykonáva úkony s cieľom vykonania výsluchu sťažovateľa v mieste výkonu trestu.

Podľa názoru ústavného súdu, berúc do úvahy doterajšiu dĺžku konania a úkony, ktoré urobil Okresný súd Galanta, sa jeho postup nevyznačuje takými obdobiami nečinnosti alebo neefektívnej činnosti, ktoré by po posúdení všetkých okolností prípadu signalizovali po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto ústavný súd odmietol sťažnosť aj v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažnosť bola po jej predbežnom prerokovaní odmietnutá podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celom rozsahu z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, a preto už nebol dôvod zaoberať sa žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v tomto konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2009